

AZ ANYAGIAKHOZ VALÓ VISZONY - PÉNZBEOSZTÁS

Ne a pénz uralkodjon rajtad, hanem te a pénzen - avagy uralkodj a vágyaidon!

A Bokorban sokszor tabunak számít a pénz. Pedig fontos, hogyan bánunk vele, sok veszekedés kiváltója lehet a pénz vagy leginkább annak a hiánya, hogy valamire nem jut, amit nagyon szeretnénk vagy fontosnak tartunk. Az alap, ami ezeket a konfliktusokat kiváltja a két házaspár közötti értékrendbeli különbség. Egyikük még egy gyereket szeretne, a másik nem, egyikük családi házat, külföldi utazást, új és jobb autót akar, a másik másra költene, pénzpocsékolásnak tart ilyen kiadást vagy egyszerűen csak kifolyik a kezéből a pénz. Ha nagy a szakadék a két fél vágyai és a család lehetőségei között, akkor mindketten elégedetlenek lesznek, akár a kialakított kompromisszumok ellenére is. A sok kielégítetlen vágy miatt pedig jön a veszekedés.

Jó lenne sokat keresni és emellett sok szabadidővel rendelkezni, hogy jusson elég idő a családra, közösségekre, hobbiakra, de olyannal még nem találkoztam, akinek ez sikerült volna. Így egy családban vagy az idő kevés, vagy a pénz vagy mindkettő.

Az első pénzügyi döntés, hogy közös legyen a kassa vagy maradjon a házastársaknak külön bankszámlája, külön kasszája, azaz vannak közös kiadások és vannak olyanok, amikbe a házastárs nem szól bele. Mindkettő jól működhet, ha ez közös döntés eredménye és mindketten elfogadják ezt a rendszert. A külön kassa akkor jobb, ha nagy a különbség a pár pénzügyi mentalitásában vagy céljaiban. Ilyenkor mindkét félnek van havi szinten meghatározott saját pénze, amit arra költ, amire akar. Ez különösen jó, akkor, ha pl. az egyik fél spórolós a másik meg akármennyit simán elköltene. Ilyenkor ez nem az egyik fél ellen van, hanem mindkettőjükért, de fontos, hogy megbeszéljék és mindketten elfogadják a rendszert. Akkor működik jól, ha így a viták, veszekedések száma kisebb, ha a hó végére nem fogy el a háztartás pénze.

Fontos, hogy folyamatosan írjuk valamennyi kiadásunkat. Nekünk kezdetektől részletes és pontos közös költségvetésünk volt. Ez segített, hogy tudatosan hosszú távra is megtervezzük a pénzügyeinket és ez alapján döntsünk a nagyobb kiadásokról. Tudjuk, hogy miből jön, és mire megy el a pénzünk.

A kockás füzetbe írt régi fajta háztartáskönyv is jó, de ma már ingyenesen is jó programok vannak erre a neten. Mi sok éve excel-táblázatban vezetjük a kiadásainkat (és a megtakarításainkat). Meghatároztunk a számunkra fontos főbb kategóriákat. Ezek nálunk az ételkészítés (mi ide tettük a tisztasági kiadásokat is), a rezsi, közlekedés, szórakozás, karitás, ajándék, beruházás, egészség és az egyéb be nem sorolható kiadások lettek. Írjuk napról napra, hónapról hónapra, hogy mire költöttünk. Pl. piacra menéskor számomra utólag a legegyszerűbb úgy vezetni mindezt, hogy tudom, hogy X forinttal indultam el, hazatértem Y-nal a pénztárcámban és ezt meg ezt vettem belőle és ezt minél hamarabb le is írom valahová, hogy el ne felejtsem. Hónap elején mindig átnézzük, hogy alakult mindez

az előző hónapban, mi volt, amit nélkülözni lehetett volna, van-e valami, amin változtatni kellene. Megbeszéljük, hogy milyen várható plusz kiadásaink lesznek a szokásoson kívül és így mennyit tudunk félretenni.

Próbáljunk minden hónapban félretenni valamennyit (kivétel, ha valami felújítási, beruházási jellegű kiadás merült fel). A havi rendszeres megtakarítás szerintünk nagyon fontos. Mi a nehezebb időszakokban is próbáltuk a bevételeink 10%-át félretenni. Közgazdászként időnként kérnek tőlünk befektetési tanácsokat. És csalódottak, amikor elmondjuk, hogy nem tudunk csodát ajánlani. A magas kamatú megtakarítási formák sokszor kockázatosabbak. Viszont a rendszeresen félretett pénz a kamatos kamat hatásával, sokkal többre képes. De persze ez lemondással jár.

Van vésztartalékunk váratlan kiadásokra (pl. elromlik az autó vagy egy háztartási gép) és van hosszú távú megtakarításunk. Korábban lakás célra, most már egy esetleges munkanélküliségre, ill. nyugdíjas éveinkre (ha a jelenlegi tendenciák maradnak, akkor állami nyugdíjra nem igazán számítunk). Nekünk fontosabb a tartalék adta pénzügyi biztonság, stabilitás, függetlenség, mint egy presztízs holmi. Mindez akkor is így volt, amikor igen kevés pénzből éltünk, nem csak most, jobb körülmények között. Néha elgondolkodom azon, hogy régen mennyivel könnyebb lett volna, ha ezt vagy azt megengedjük magunknak, de akkor most nem lenne meg az anyagi biztonságunk. Ha körbenézel, mindig lehet találni valakit példának, aki nálad kevesebből él (és olyat is, aki sokkal többől, mégis panaszkodik). De persze sokkal izgalmasabb azt nézni, hogy másnak már van, nekem meg nincs valamim és ez milyen borzasztó. Mindig vannak tárgyak, élmények, amiket szeretnénk megszerezni. Ha kipipáltuk a listáról, megszereztük, akkor jön a következő vágyunk. Gondolkozd el, számold ki tényleg megéri-e. Tényleg nem tudsz nélküle élni? Ha későbbre halasztod a vásárlást lehet, hogy rájössz, hogy nem is kell annyira az a valami.

Mindenből van jobb, drágább és olcsóbb, kicsit rosszabb is. Almából, tejből, cipőből, meg persze autóból, telefonból és hűtőszekrényből is. (Ez utóbbi ráadásul energiatakarékos és mennyi pénzt meg lehet spórolni, ha kicseréljük a régit. Azután 5 év múlva elromlik, ki lehet dobni. Kiszámolod, hogy tényleg megéri-e újat venni vagy csak hiszel a reklámoknak?) Ha mindenből jobbat veszek, mert az jobb, akkor a hónap végén kevesebb marad és lehet veszekedni, hogy kevés a pénz. Döntsd el, hogy mi a fontosabb a fogyasztás vagy a nyugalom. Ha írod, hogy mire költöttél látszik, hogy mennyibe került abban a hónapban, az hogy a finomabb Túró Rudit választottad az olcsóbb helyett, vagy hogy egyáltalán hányszor engedted meg magadnak olyan dolgokat, ami nem fér bele a családi költségvetésbe.

És itt jön a legnagyobb csapda: a hitel. A hitel nem ingyen pénz, ahogy ezt elsőre gondoljuk, hanem nagyon drága. Elköltöm azt, amit még nem termeltem meg és ennek nagy ára van. A kamatos kamat hatását a hitelfelvételnél és a befektetésnél sem igazán tudjuk érzékelni, pedig nagyon sok tud lenni. Egy hosszú lejáratú hitelnél évekig csak a kamatot törleszted, fizetsz, fizetsz, és a tőketartozás semmivel sem

csökken. Ha most nincs pénzed valamire, miért gondolod, hogy lesz arra, hogy részletekben utólag a többszörösét fizessed ki érte. Tudom, lakást nem igazán lehet máshogyan megszerezni. De itt is nagy csapda az, hogy egy nagyobb lakás vagy ház fenntartása sokkal többbe kerül, mint egy kisebbé. Azt gondolhatjuk, hogy ha már veszem, akkor azt hosszú távra veszem, ezért legyen minél nagyobb, szebb és ezért teljesen mindegy, hogy 20 vagy 25 év a törlesztés, vagy hogy havi 5000 forinttal magasabb a törlesztő részlet. Pedig 22 év múlva az lesz már mindegy, hogy milyen volt annak idején a konyhaszekrény. Jobb minél kevesebb hitellel indulni, hogy hamarabb meg is szabadulhassunk tőle, és lépésről lépésre megteremteni mindazt, amit szeretnénk, így többre lehet jutni. Egy új autó árának akár dupláját kell hitel esetén kifizetni. Megéri?

Tóth András pénzügyi tanácsadó írta le a következőket: Az emberek 90%-ának a családi költségvetése úgy néz ki, hogy havonta egyszer kapnak fizetést és azt a hónap végére maradéktalanul el is költik. Ha egy ilyen család rendszeres jövedelme megemelkedik, akkor azt éppúgy maradéktalanul elköltik, mint a korábbi kisebbet. És rövid idő múlva a boldogságuk pont akkora, mint korábban. Ugyanez történik a jövedelmük csökkenése esetén is.

Vagyis a boldogságunk a szélsőséges eseteket leszámítva nem pénzkérdés, még akkor sem, ha a külvilág az ellenkezőjét próbálja velünk elhitetni.

Bogi és Gergő mindketten közgazdászok, 18 éve házasok, négy gyermekük van (16, 14, 6, 4 évesek)

Elérhetőségük: foldiakne [pont] bogi [kukac] gmail [pont] com Tel: 06-30-424-7990